

DEKLARACJA POLITYCZNA REGIONU METROPOLITALNEGO AMSTERDAM

21 listopada 2024 r. - ZAAANSTAD

Burmistrzowie, prezydenci i przedstawiciele polityczni europejskich obszarów metropolitalnych zebrali się w Regionie Metropolitalnym Amsterdamu przy okazji 9. forum EMA, jednocześnie opowiadając się za tematem

„METROPOLITALNE PERSPEKTYWY DOBROBYTU

Równoważenie społeczeństwa, gospodarki i ekologii”

I Europejskie Obszary Metropolitalne jako napęd rozwoju polityk UE

Europejskie Władze Metropolitalne (European Metropolitan Authorities – „EMA”) to forum burmistrzów, prezydentów i przedstawicieli politycznych pięćdziesięciu dziewięciu istotnych europejskich obszarów metropolitalnych, reprezentujących sto dwadzieścia dwa miliony mieszkańców i zajmujących się wspólnymi celami, wyzwaniem oraz rozwiązaniami.

Założona w 2015 r. inicjatywa stała się kluczową platformą dialogu politycznego z udziałem obszarów metropolitalnych, miast, instytucji europejskich i rządów krajowych. EMA promuje perspektywę metropolitalną w polityce UE i współpracuje z sieciami takimi jak Metropolis, Eurocities, Metrex i ICLEI.

II Ustalanie ram nowego Europejskiego Planu na rzecz Dobrobytu

Wkraczając w kolejny europejski okres legislacyjny, mamy przyjemność docenić wkład poprzedniego składu Parlamentu Europejskiego i Komisji, w promowanie zrównoważonego rozwoju, włączenia społecznego oraz równowagi środowiskowej. Europejski Zielony Ład, Plan Odbudowy w ramach Next Generation EU, transformacja cyfrowa i Europejski filar praw socjalnych stworzyły solidne podstawy przyszłościowej Europy.

Ponadto gratulujemy nowo mianowanym członkom instytucji europejskich i jesteśmy przekonani, że odniosą sukces w realizacji swojej misji tworzenia bardziej zrównoważonej, dostatniej i konkurencyjnej Europy, zgodnie z nowym programem strategicznym Rady Europejskiej i wytycznymi politycznymi dla kolejnego składu Komisji Europejskiej na lata 2024-2029, a także raportem Dragiego o konkurencyjności UE.

My, członkowie Europejskich Władz Metropolitalnych (EMA), doceniamy zwiększone wsparcie i uznanie Unii Europejskiej dla miast i obszarów metropolitalnych w ostatnich latach. Nasze zaangażowanie w realizację nowych europejskich celów, w ścisłej współpracy z instytucjami europejskimi, pozostaje zatem silne.

Pomimo znacznego rozwoju, kontekst międzynarodowy jest niestabilny, co rodzi obawy w naszych społeczeństwach. Uproszczone reakcje mające na celu złagodzenie obaw nie rozwiązują rzeczywistych problemów, podważając spójną, demokratyczną transformację. Może to prowadzić do degradacji ekosystemów, napięć i niepokoju społecznego, powodując większe zapotrzebowanie na szybkie, często źle przygotowane i niesprawiedliwe rozwiązania.

Wiedząc, że sprawiedliwość społeczna, dobrobyt gospodarczy i zrównoważony rozwój środowiska mogą zostać osiągnięte lub utracone na poziomie lokalnym i regionalnym, niniejsza

deklaracja ma na celu opracowanie wspólnych ram dla dobrobytu, umożliwiając nam wspólne zajęcie się tym tematem i wdrożenie niezbędnych przekształceń.

Na koniec chcemy podkreślić, że pokój jest pierwszym i podstawowym warunkiem zapewnienia dobrobytu naszym obywatelom. Dlatego na szczeblu międzynarodowym wzywamy wszystkie zainteresowane strony do podjęcia wysiłków w celu zakończenia konfliktów i wojen w Ukrainie, Strefie Gazy i Libanie, ponieważ miliony niewinnych ludzi cierpią z powodu skutków wojny i wysiedleń.

III Metropolitalna perspektywa dobrobytu

Jako obszary metropolitalne postrzegamy dobrobyt jako zasadę przewodnią, która obejmuje dobrobyt w szerszym znaczeniu. Poza wzrostem gospodarczym obejmuje aspekty, które społeczeństwa cenią, takie jak jakość środowiska, edukacja, rynek pracy, publiczna opieka zdrowotna, ograniczanie ubóstwa i bezpieczeństwo. Jednocześnie musimy zapewnić, że nasze wysiłki na rzecz poprawy lokalnej jakości życia nie zagrażają jakości życia ludzi w innych częściach świata lub przyszłych pokoleń.

Zgodnie z Celami Zrównoważonego Rozwoju (SDG) uważamy, że różne aspekty dobrobytu - i kompromisy między nimi - powinny być brane pod uwagę w polityce publicznej i procesach decyzyjnych, a alokacja zasobów powinna opierać się na silnych i obszernych kryteriach dobrobytu. Rozwój gospodarczy musi być wzmocniony z szerszej perspektywy, w której każdy może uczestniczyć i czerpać korzyści w globalnych granicach. Musimy zatem znaleźć równowagę między rozwojem gospodarczym a wspieraniem zrównoważonego społeczeństwa sprzyjającego włączeniu społecznemu.

UE jest zaangażowana w budowanie zrównoważonej, zamożnej i konkurencyjnej Europy. Obszary metropolitalne mają kluczowe znaczenie dla tego procesu, napędzając innowacje, wzrost gospodarczy, zatrudnienie, sprawiedliwość terytorialną, powiązania międzynarodowe oraz spójność i rozwój społeczny. Ich postępy w zakresie inteligentnych rozwiązań energetycznych, transportu publicznego, zrównoważonej mobilności, mieszkalnictwa i terenów zielonych dowodzą ich potencjału.

Pomimo tego obszary metropolitalne nadal stoją przed poważnymi wyzwaniami, w tym niedoborem mieszkań, zanieczyszczeniem powietrza, zatorami komunikacyjnymi, nierównościami społecznymi i bezpieczeństwem. Nie wszyscy czerpią równe korzyści z dobrego rozwoju gospodarczego. W rzeczywistości silna gospodarka nie przekłada się automatycznie na większy „powszechny dobrobyt”.

Dlatego tak ważne jest, by mieć jasną wizję społeczeństwa, do której dążymy, do roku 2050. Naszą wizją są miasta i regiony sprzyjające włączeniu społecznemu, zamożne i zrównoważone, oferujące wysoką jakość życia wszystkim obywatelom i ułatwiające im zaangażowanie w każdy aspekt życia wiejsko-miejskiego.

IV Jak władze metropolitalne mogą przyczynić się do realizacji celów Europy

Obszary metropolitalne to nie tylko duże miasta, ale także mniejsze miejscowości i obszary wiejskie. To szerokie spektrum pozwalało z powodzeniem rozwijać ambitne i zintegrowane strategie i projekty w ciągu ostatnich lat (np. poprzez Zintegrowane Inwestycje Terytorialne). W oparciu o prawodawstwo europejskie, stymulowały one neutralną dla klimatu gospodarkę o obiegu zamkniętym, wspierały zrównoważoną energię, promowały „falę renowacji” w sektorze

budowlanym, zwiększyły przepustowość transportu i śródlądowych dróg wodnych oraz podjęły działania w celu rozwiązania problemu utraty różnorodności biologicznej i gospodarki odpadami.

Obszary metropolitalne mają z kilku powodów kluczowe znaczenie w koordynacji terytorialnej i wdrażaniu europejskich polityk oraz programów finansowania. Obszary metropolitalne mają zdolność partnerską do tworzenia synergii w wykorzystywaniu potencjału kluczowych uniwersytetów, ośrodków badawczych i innowacyjnych przedsiębiorstw, tworzących rynki czystego przemysłu oraz miejsca pracy dla ludzi, wzmacniają również odporność i konkurencyjność Europy i jej państw. Wysoka gęstość zaludnienia oraz połączenia międzynarodowe sprawiają, że są idealnymi miejscami wdrażania na dużą skalę zrównoważonych technologii i budowy infrastruktury. Dzięki ośrodkom kulturalnym i społecznym przyczyniają się do poprawy jakości życia i spójności społecznej. Są również szczeblem władzy najbliższym obywatelom Europy, mogących zapewnić lokalne wsparcie we wdrażaniu europejskich strategii i polityk.

Wpływ planu odbudowy Next Generation i polityki spójności na nasze obszary jest ogromny. Dlatego też głos obszarów metropolitalnych, oparty na oddolnym i zintegrowanym podejściu, powinien zostać wystuchany. Jednak w wielu krajach obszary metropolitalne nie były częścią procesu decyzyjnego, co EMA potępiła przy różnych okazjach. Taka sytuacja nie może się powtórzyć w przyszłości.

Tylko dzięki wielopoziomowemu zarządzaniu oraz przywództwu i współpracy metropolitalnej możemy poprawić jakość życia i źródła utrzymania obywateli, a także zrównoważony rozwój regionów, miast i obszarów wiejskich w całej Europie i poza nią.

V Metropolitalne priorytety na nadchodzące lata

Wraz z naszymi gminami i połączonymi obszarami wiejskimi, władze metropolitalne z powodzeniem koordynowały i stymulowały ambitne zintegrowane europejskie strategie i projekty. Równoważąc wzrost gospodarczy, dobrobyt społeczny i ochronę środowiska, stawiamy czoła obecnym wyzwaniom, jednocześnie zachowując zasoby i możliwości dla przyszłych pokoleń. Aby to osiągnąć, tworzymy partnerstwa z biznesem, instytucjami wiedzy i społeczeństwem obywatelskim, aby zapewnić, że wszystkie zainteresowane strony wezmą odpowiedzialność za transformację. Dzięki tej transformacji rozwijamy inteligentne, zrównoważone i integracyjne społeczeństwa oraz wzmacniamy odporność i konkurencyjność Europy i jej państw członkowskich.

W naszym planowaniu na okres po roku 2027 pragniemy wykorzystać oddolny i oparty na współpracy potencjał obszarów metropolitalnych. Wzywamy rządy krajowe i instytucje Unii Europejskiej do współpracy z nami i opracowania warunków ramowych dobrobytu metropolitalnego, potrzebnych nam, aby wspólnie wdrożyć transformację w następujących obszarach:

1. Strategiczna koordynacja z instytucjami UE

Aby usprawnić wdrażanie lokalnych i regionalnych działań wspierających politykę europejską, konieczna jest strategiczna koordynacja między instytucjami UE a obszarami metropolitalnymi. W szczególności powinniśmy zagwarantować wspólne zarządzanie, zintegrowane inwestycje i spójną transformację.

2. Przystępne cenowo i zrównoważone budownictwo mieszkaniowe

Rosnący popyt na mieszkania na obszarach miejskich stanowi znaczne obciążenie dla budownictwa mieszkaniowego, prowadząc do wzrostu cen mieszkań i ich niedoborów, zwłaszcza w zakresie mieszkań socjalnych i przystępnych cenowo. Kluczowe znaczenie ma wprowadzanie innowacji w sektorze budowlanym i zwiększanie skali innowacyjnych rozwiązań mieszkaniowych poprzez ukierunkowane finansowanie europejskie w celu zapewnienia przyszłościowych, energooszczędnych i przystępnych cenowo mieszkań.

Dostęp do godnych i przystępnych cenowo mieszkań jest prawem podstawowym, niezbędnym dla rozwoju i spełnienia człowieka. Kluczowe jest, aby Unia Europejska wspierała obszary metropolitalne w regulowaniu rynku mieszkaniowego, który jako dobro wspólne nie może być utożsamiany z inwestycją. W związku z tym należy wzmocnić podaż przystępnych cenowo mieszkań i usług wsparcia dla osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji.

Co więcej, renowacja budynków mieszkalnych z uwzględnieniem kryteriów efektywności energetycznej i dostępności jest wielkim wyzwaniem w obszarach metropolitalnych. Istniejące budynki muszą zostać ulepszone, ale jednocześnie mieszkańcy powinni być bezpieczni podczas tych procesów. Współpraca publiczna i prywatna pomogła w pewnym stopniu odpowiedzieć na potrzeby mieszkaniowe, ale obszary metropolitalne powinny uzyskać większe wsparcie i być w stanie opracować politykę gruntową i inne warunki, aby zapewnić przystępne cenowo mieszkania dla wszystkich.

3. Przyspieszenie transformacji energetycznej

Przejsie na energię zrównoważoną jest złożonym procesem, szczególnie w gęsto zaludnionych obszarach, wymaga starannego planowania i wdrożenia. Wdrożenie odnawialnych źródeł energii na dużą skalę w regionach metropolitalnych, to wyjątkowa okazja do znacznych inwestycji i wsparcia technicznego, w celu obniżenia cen i zapewnienia gospodarstwom domowym, firmom i transportowi korzyści płynące z niższych kosztów produkcji czystej energii.

4. Czysty przemysł i zdrowsze środowisko życia

Wyzwanie zrównoważenia wzrostu gospodarczego z ochroną środowiska jest kluczową kwestią dot. przemysłu miejskiego. Podczas gdy sektory te zapewniają możliwości zatrudnienia, powodują one również zanieczyszczenie środowiska i problemy zdrowotne. Obszary metropolitalne z klastrami innowacji (takie jak doliny wodorowe) mają potencjał do rozwoju czystszych technologii, ale będzie to wymagało znacznego wsparcia finansowego. Fundusze europejskie mogą wspierać ekologizację przemysłu miejskiego i poprawiać środowisko życia.

5. Zwiększanie produktywności poprzez innowacje, uczenie się przez całe życie i sprawiedliwość społeczną

Musimy zaradzić niedoborom siły roboczej w kluczowych sektorach, w tym w edukacji, opiece zdrowotnej, technologii i inżynierii. Niezbędne są inwestycje w innowacyjne kształcenie ustawiczne i szkolenia. Europejskie wsparcie może i powinno tworzyć wysokiej jakości miejsca pracy i kierowaną popytem politykę uczenia się przez całe życie, ze szczególnym naciskiem na równe szanse, sprawiedliwe płace, dobre warunki pracy, szkolenia i kształcenie zawodowe oraz sprawiedliwe przejście z jednej pracy do drugiej, dla pracowników i osób samozatrudnionych. Wiedza jest rodzi się i jest stosowana na uniwersytetach, ale tworzy i buduje w ramach kształcenia zawodowego. Ten silny, ciągły związek między rodzajami kształcenia jest obecny w obszarach metropolitalnych. Niezbędne jest zatem nadanie całej dziedzinie edukacji i opieki zdrowotnej

znaczenia, na jakie zasługują, i umieszczenie ich w centrum naszych struktur społecznych i gospodarczych. W tym celu UE musi wspierać obszary metropolitalne we wzmacnianiu placówek edukacyjnych i placówek opieki zdrowotnej oraz w zapewnianiu ich dostępności i przystępnych cenowo mieszkań dla pracowników i studentów

6. Zwiększanie skali i priorytetowe traktowanie gospodarki o obiegu zamkniętym

Obszary metropolitalne stały się ośrodkami inicjatyw w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, ale pomyślnie wdrożenie tych projektów wymaga znacznego wsparcia finansowego i technicznego, w celu dalszego przyspieszenia i zwiększenia skali inicjatyw w całej Unii Europejskiej. Kluczowe znaczenie ma kontynuacja europejskiego wsparcia finansowego i ekologicznej polityki podatkowej, by zrównoważone produkty stały się normą na rynku UE.

7. Zrównoważona mobilność

Musimy nadal wprowadzać ulepszenia w zakresie zrównoważonej mobilności transgranicznej i transportu. Musimy walczyć z ubóstwem w zakresie mobilności i inwestować w dostępny transport publiczny, rowerowy oraz międzynarodowe połączenia kolejowe ze zintegrowanymi systemami rezerwacji i sprzedaży biletów. Wzmocni to obszary metropolitalne jako węzły transportowe i zmniejszy zależność od transportu zanieczyszczającego środowisko. Obszary metropolitalne podejmują ogromne wysiłki w celu modernizowania swoich flot transportowych w kierunku bardziej ekologicznych i inwestują, również w ramach partnerstw publiczno-prywatnych, w tworzenie gęstej sieci punktów ładowania (akumulatorów, inteligentnych sieci) pojazdów elektrycznych w przestrzeni publicznej.

8. Bezpieczeństwo żywnościowe i odnowa przyrody

Rolnictwo miejskie i projekty dot. odnowy przyrody mogą odgrywać rolę w adaptacji do zmian klimatu, bezpieczeństwie żywnościowym, różnorodności biologicznej i zaopatrzeniu w wodę. Niezbędne jest udostępnienie europejskich dotacji i wsparcia technicznego, aby umożliwić realizację metropolitalnych inicjatyw w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego i odnowy przyrody oraz sprostać wyzwaniom związanym z bezpieczeństwem żywnościowym i utratą różnorodności biologicznej.

9. Cyfryzacja jako kluczowy czynnik konkurencyjności i włączenia społecznego

Cyfryzacja stała się kluczowym czynnikiem konkurencyjności gospodarczej, postępu społecznego i zrównoważonego rozwoju środowiska. Obszary metropolitalne na całym świecie tworzą ekosystemy innowacji, aby wzmocnić pozycję obywateli i przyczynić się do bardziej dostatniej, zrównoważonej i cyfrowej przyszłości, w której priorytetem jest włączenie społeczne. Instytucje metropolitalne mogą odegrać fundamentalną rolę w zapewnieniu, że cyfryzacja dotrze do wszystkich terenów i obywateli, wykraczając poza granice gmin. Aby dostosować Europę do ery cyfrowej, zwracamy się do instytucji europejskich o partnerstwo z obszarami metropolitalnymi i zapewnienie niezbędnych narzędzi, które pomogą w transformacji cyfrowej na naszych terytoriach.

10. Woda jako warunek pierwotny jakości życia w mieście

Częste powodzie, susze, zanieczyszczenia i inne zagrożenia związane z wodą sprawiają, że staje się ona strategicznym priorytetem w obszarach metropolitalnych. Zmiany klimatu, urbanizacja, rolnictwo i industrializacja wywierają ogromną presję na nasze zasoby wodne. UE i obszary metropolitalne muszą wspólnie podjąć natychmiastowe działania. Dlatego też wzywamy

instytucje europejskie do uczynienia z wody strategicznego priorytetu w następnej kadencji i przyjęcia holistycznej Europejskiej Strategii Wodnej, która przywróci obieg wody i włączy wodę do wszystkich polityk UE, poprzez konkretne działania i jasny harmonogram prac.

My, członkowie Europejskich Władz Metropolitalnych, podejmujemy te wyzwania i akceptujemy naszą odpowiedzialność za prowadzenie transformacyjnych działań i rozwiązań, które równoważą spoteczeństwo, gospodarkę i środowisko.

W związku z tym wzywamy Komisję Europejską, Parlament i Komitet Regionów do zaangażowania się w prawdziwą i zorganizowaną współpracę z nami oraz do uznania obszarów metropolitalnych za znaczących partnerów, mogących przyczynić się do realizacji polityki europejskiej na rzecz zrównoważonej, zamożnej i konkurencyjnej Europy, zwiększającej dobrobyt obywateli.

21 listopada 2024 r. – ZAAANSTAD		
Sygnatariusze		
Obszar Metropolitalny	Imię, nazwisko i funkcja	Podpis
Metropolia Strasburg	Syamak AGHA BABAEI Pierwszy Z-ca Burmistrza	
Obszar Metropolitalny Barcelony	Elisenda ALAMANY Wiceprzewodnicząca ds. Relacji Międzynarodowych i Metropolii Cyfrowej	
Obszar Metropolitalny Poznania	Anna ALEKSANDRZAK p.o. Dyrektora	
Rada Miasta Dublin	Emma BLAIN Członkini Rady Miasta Dublin oraz zastępczyni członka CoR	
Region Stołeczny Brukseli	Alfredo CORBALAN Koordynator ds. międzynarodowych I europejskich	
Obszar Metropolitalny Warszawy	Andrzej CZAJKOWSKI Kierownik Biura Zarządu	
Obszar Metropolitalny Rotterdam-Haga	Leendert DE LANGE Członek zarządu Rotterdamu-Hagi i burmistrz Wassenaar	

Region/Prowincja Guipuzkoa	Azahara DOMINGUEZ , Regionalny Minister Mobilności, Turystyki i Planowania Przestrzennego
Spółeczność Międzygminna Cavado	Rafael GOMES Sekretarz Generalny
Madryt	Jose HERRERA Dyrektor Generalny ds. Relacji Międzynarodowych
Budapeszt	Janos KENDERNAY Starszy Doradca Burmistrza
Obszar Metropolitalny Lizbony	Hugo Moreia LUIS Wiceprezydent i zastępca burmistrza Mafry
Wrocław	Jakub MAZUR Wiceprezydent Wrocławia i prezes METREX
Region Hanover	Ernesto NEBOT , Radny UE i członek Zgromadzenia Regionalnego oraz zastępca burmistrza miasta Laatzen.
Obszar Metropolitalny Bukaresztu	Gianina PANATAU Dyrektor Generalna
Miasto Metropolitalne Genua	Laura PAPAEO Kierownik Biura Europejskiego
Bilbao Metropol 30	Idoia POSTIGO Dyrektor Generalna
Górnośląsko- Zagłębiowska Metropolia	Natalia PUCHALA Kierownik Wydziału Współpracy Międzynarodowej
Metropolitalne Miasto Rzym	Pierluigi SANNA Zastępca Burmistrza Metropolitalnego
Region Metropolitalny Reinland	Thomas SCHAUF Dyrektor Zarządzający

Kraków	Łukasz SĘK Zastępca Prezydenta
Obszar Metropolitalny Porto	Jorge M. R. Vultos SEQUEIRA, Wiceprezydent i burmistrz S. João da Madeira
Region Uusimaa-Helsinki	Tuija TELÉN Burmistrz Regionu
Obszar Metropolitalny Amsterdam	Hein VAN DER LOO Przewodniczący Zgromadzenia Ogólnego MRA i burmistrz Almere